

Σπ. Βικάτου.

Χειμερινή άναμνησις.

(Καλλ. έκθεσις Συντακτών).

ΤΑ ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΉΘΗ

χήρα τοῦ διασήμου Γάλλου μυθιστοριογράφου Ἀλφόνσου Δωδέ, δόκιμος συγγραφεὺς καὶ αὕτη, ἐδημοσίευτε πρό τινος ἐνδιαφέρον τομίδειον ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἀνάμνησεις φιλολογικῶν κύκλων».

Ἐκ τοῦ βιβλίου τούτου ἐν κεφάλαιον ἐπὶ τῶν φιλολογικῶν ἥθῶν τῆς σῆμερον ἔχει γενικωτέραν σημασίαν καὶ θὰ ἡξιέ ν' ἀναγνωσθῇ καὶ παρὰ τῶν ὑπὸ τὸν Ἀττικὸν σύρανὸν ὀνειροπολούντων καὶ ἐργαζομένων λογίων μας.

«Ἄπο εἰκοσιπενταετίας — γράφει ἡ κυρία Δωδέ — μεγίστη ἐπῆλθεν ἄλλοισι περὶ τὰ φιλολογικά μας ἥθη. Οἱ ἀνθρώποι τῶν γραμμάτων, οἱ καλλιτέχναι τοῦ στίχου καὶ τοῦ καλάμου

δὲν αἰσθάνονται πλέον τὸν παλαιὸν ἐκεῖνον ἐνθουσιασμὸν, τὸν δόποῖον εἶχον. ἄλλοτε διὰ τὸ ἐπάγγελμά των, καὶ δότις τοὺς ἔκαμνε νὰ βλέπωνται συχνὰ καὶ ν' ἀγαπᾶνται ἐγκαρδίως.

«Οἱ ἀσκοποὶ καὶ ὄνειροπόλοι περίπατοι κατὰ μῆκός τῶν ἔρημῶν προκυμαιῶν, πρὸ τῶν κινητῶν παλαιοπολείων καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῆς τύρβης τῶν μεγάλων βούλεβάρτων εἴνε σήμερον ἄγνωστοι ἐντελῶς. Ὅλοι βιάζονται. Ὅλοι ἐκλέγουσι τὸν δρόμον των καὶ βαίνουσι πυρετωδῶς μὲ στυγνὴν ἀποφασιστικότητα, πρὸς τὸ τέρμα, πρὸς τὴν ἀνάδειξιν, πρὸς τὴν δόξαν! Ὅλοι ἀγωνίζονται ὑπὲρ τῆς ἐπαγγελματικῆς ὑπερτερήσεως.

«Ἡ εὐχαρίστησις τῆς ἐργασίας, τῆς ἀνέτου καὶ ἐλευθέρας καὶ προαιρετικῆς ἀπωλέσθη δλοσχεῶς.

«Ἄλλοτε οἱ ποιηταὶ καὶ συγγραφεῖς ἔγραφον πολὺ δλιγάτερον ἀπὸ τοὺς σημερινούς. Ὁ Ζοζὲ Μαριά-δε-Ἐρεδία κατηνάλωσεν δλόκληρον τὴν ζωὴν τοῦ εἰς τὴν συγγραφὴν ἐνὸς καὶ μόνου βιβλίου σοννέτων καὶ τινῶν ὠραίων μεταφράσεων. Τοῦ Παύλου Ἀρέν, τοῦ Θεοφίλου Σιλβέστρο, τοῦ Ἐρρίκου-δε-λα-Μαντελέν ἀναφέρονται μία μελέτη, ἐν μυθιστόρημα καὶ οὐδὲν πλέον. Τότε οἱ συγγραφεῖς ἐξέμετον διὰ ζώσης τὰ ἔργα των, λησμονοῦντες νὰ τὰ γράψωσι.

«Ἐκ τούτου ἐπήρχετο ἡ σύσφιγξις τῶν γρα-

Ν. Γεωργαντῆ. Τὸ ἀγρυπνοῦν πνεῦμα.

(Καλλ. έκθεσις Συντακτών).

φόρτων εἰς κύκλους φιλικούς, όπου ἐγίνοντο ωραιόταται συνδιαλέξεις, ἀντηλάσσοντο φιλολογικαὶ γνῶμαι, ἀνεπτύσσοντο ἡ καλαισθησία καὶ ἐλατρεύετο ὁ πλούσιος στῆχος.

«Ο Ζολᾶ ὅμολόγησε πόσα ὕφειλεν εἰς μηράν τινα φιλολογικὴν συνάθροισιν εἰς τὸ Μπατινιόλ. Ἡ κατοικία τοῦ Λεκόντ-Δελλ καὶ τοῦ στρατηγοῦ Ρικέρ ὑπῆρξεν αἱ κοιτίδες τοῦ συγχρόνου Παρνασοῦ.

«Ἐπειτα ὑπῆρχε καὶ τὸ σαλόνι τοῦ Βίκτωρος Οὐγκώ, όπου δὲν συνεζητοῦντο μόνον τὰ πολιτικά. Ἀργότερον ἀνεφάνησαν αἱ φιλολογικαὶ αἰδούσαι τοῦ Ἀλφρόνσου Δωδέ, τῆς κυρίας Ἀδάμ, τὸ ὑπερῷον τοῦ Ἐδμόνδου δὲ-Γκονκούρ καὶ ἄλλα παρόμοια κέντρα, όπου ἔξεκολαπτεῖτο ἡ Φιλολογία, αἱ Τέχναι, ἡ ἀγνοτάτη Ποίησις ἡ αἱ. Ἰδέαι τοῦ νατουραλισμοῦ. Καὶ ἐνθυμοῦμαι ἀκόμη τὸ εἰρηνικὸν γραφεῖον τοῦ Φραγκίσκου Κοπτέ, τοῦ ὁποίου τὰ παραθυρόφυλλα ἔθωπεύοντο ἀπὸ τὰ φυλλώματα τῶν δένδρων τοῦ κήπου του, καὶ τὸ ὁποῖον ἐσέβοντο ὅλοι οἱ νέοι ποιηταὶ, ὡς Ἱερὸν τῶν εὐγενῶν σκέψεων καὶ τῆς καλαισθησίας.

«Ἔντοντος ἐγκαρδιότης ἔκείνη ἔξελιπε σήμερον. «Υπάρχουσιν ἀκόμη τὰ φιλολογικά μας κέντρα καὶ συναθροίζονται εἰσέτι οἱ φιλολογοῦντες περὶ τινας κορυφάς. Ἐλλείπει δῆμος ἐκ τῶν σημερινῶν συναθροίσεων τούτων ἡ θερμότης καὶ τὸ ἀπέριττον, τὸ ὁποῖον τόσον καθίστατο ὡφέλιμον εἰς τοὺς νέους, τοὺς ἀναποφασίστους ἢ τοὺς ἀνήσυχους.

«Δὲν ὑπάρχουν σήμερον, ἀτυχῶς, ἀνδρες τόσον ἀφιλοκερδεῖς ὡς ὁ Δωδέ, ὅστις ἐδαπάνησε πολὺν χρόνον διὰ τὴν μετάφρασιν ἐνὸς βιβλίου χωρικοῦ, ἡ ὡς ὁ μέγας διδάσκαλος τοῦ ὑφους Φλωμπέρ, ὅστις, μηδέποτε ἐπιδιώκεις χρηματολογίαν, κατήντησε περὶ τὸ τέρμα τοῦ βίου του νὰ δεχθῇ ἔξευτελιστικὴν τινα θέσιν διὰ νὰ προσπορίζεται τὰ πρὸς τὸ ζῆν.

«Σήμερον κυριαρχεῖ πανταχοῦ ἡ πολιτική. Οἱ φιλογοῦντες δὲν ἀποβλέπουσι τόσον εἰς τὴν δόξαν, δύον εἰς τὴν φήμην, τὴν πρόδρομον τοῦ χρηματισμοῦ. Καθεὶς ἀγωνίζεται νὰ ὑπερβῇ τὸν συνάδελφόν του, ὡσανεὶ ἐπρόκειτο περὶ καθαρᾶς ἐπιχειρήσεως. Μᾶς ἀγει πάντας ἡ ἀνάγκη τῆς πυρετώδους κινήσεως!».

ΑΡΧΑΙΑ ΑΓΑΛΜΑΤΑ ΕΝ ΑΜΕΡΙΚΗ

ΝΩΕΙ τὸ λαθρεμπόριον τῶν ἀρχαίων ἀγαλμάτων εἰς τὴν Αμερικήν. Καὶ εἰς τὴν ἐπονέιδιστον αὐτὴν εἰσφορὰν ἀτυχῶς δρῶσι καὶ Ἐλληνες. Καὶ εἰσήχθησαν μὲν λαθραίως Ἰταλικὰ ἀγάλματα εἰς τὰς

Ην. Πολιτείας, διὰ τὰ ὁποῖα ἡ Ἰταλικὴ Κυβέρνησις ἐκάλεσε τὰς Ἀμερικανικὰς ἀρχὰς νὰ ἐνεργήσουν πρὸς ἀνακάλυψιν αὐτῶν. Τὰ ἀγάλματα εἶναι δύο μαρμάριναι προτομαί, ἀλπινὰ ἀρχιστουργήματα, τοῦ διασήμου γλύπτου Francesco de Laurano, ἔκμασαντος κατὰ τὸν δέκατον πέμπτον αἰώνα. Ἀρχαιοκάπηλοι τὰς ἐπώλησαν ἀντὶ μυθώδους χρηματικοῦ ποσοῦ. Δέν εἶναι αὗτη ἡ πρώτη φορά, κατὰ τὴν ὥραν ἡ Ἰταλία ἀποστερεῖται θαυμασίων καλλιτεχνικῶν ἀντικειμένων. Κατὰ τὸ παρελθόν, πολλοὶ ἀρχαιοκάπηλοι ἀπεγύμνωσαν αὐτὴν πολλῶν ἀξιολόγων καλλιτεχνικῶν θησαυρῶν.

Ἄλλας εὐρύτερον πολὺ διενεργεῖται, καὶ μετὰ πολλῆς δεξιότητος, τὸ λαθρεμπόριον τῶν Ἑλληνικῶν ἀγαλμάτων. Εἰς τὰς συλλογὰς πλουσίων Ἀμερικανῶν προσετέθησαν ἐσχάτως πολλὰ ἀντικείμενα ἀρχαῖας Ἑλληνικῆς τέχνης μεγάλης ἀξίας, ἀλλα δὲ ἐπωλήθησαν ἐν Νέᾳ Υόρκῃ, ἐν Βοστώνῃ καὶ ἀλλαχοῦ εἰς τὰ Μουσεῖα ὑπὸ Ἑλλήνων γνωστῶν εἰς τὴν ἐν Οὐασιγκτώνι πρεσβείαν, ἔνθα ἐγένοντο δεκτοὶ ὡς «δόμογενεῖς».

Ἐγγώσθη ὅτι ἔργον ἔξαισίας Ἑλληνικῆς τέχνης ἐπωλήθη πρό τινων ἐδόμαδων εἰς γνωστὸν κατάστημα, ὑπὸ τινας. Ἐλληνος, ὅστις ἐδωσε ψευδές ὄνομα εἰς τὸν ἀγοραστήν. Ἀλλος Ἐλλην, γνωστὸς εἰς τὴν Ἀθηναϊκὴν κοινωνίαν, ἐθεώρη εἰσερχόμενος εἰς ἄλλο κατάστημα, καταγινόκενον εἰς τὴν πώλησιν καλλιτεχνικῶν ἀρχαίων ἀντικειμένων, εἰχε δὲ ἐντὸς τοῦ αὐτοκινήτου, ἀπὸ τὸ ὁποῖον κατήλθε, κιβώτιον, τὸ ὁποῖον παρέλαβεν ὁ δόδηγός καὶ ἔφερεν ἐντὸς τοῦ καταστήματος.

Ἡ ἑφημερίς «Kansas City Star» τῆς ὁμονόμου πόλεως ἀναγράφει ὅτι Ἐλλην ἐργάτης σιδηροδρομικῆς γραμμῆς ἐπέδειξεν εἰς κάποιον Ἀμερικανὸν μικρὸν ὄρειχαλκινὸν ἀγαλμάτιον παριστῶν τὸν Ἡράκλεα. Οἱ ἀρχαιολόγοι Emerson, Taft καὶ French, εἰς οὓς ἐπεδείχθη ἀπερίθνησαν ὅτι εἶναι σπανίας ἀρχαιολογικῆς ἀξίας. Ο δέ κ. Chatin ἀπεράθη ὅτι «εἶναι ἀντικείμενον καλλιτεχνίας μεγίστης ἀξίας, τὸ ὁποῖον ἐπιμόνως καταζητεῖται ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως».

Ο Ἐλλην ἐργάτης ἐδήλωσεν ὅτι τὸ ἀγαλμάτιον εὐρέθη πρὸ δωδεκαετίας εἰς Ἡράκλειον τοῦ νομοῦ Κορινθίας, ἔχει δὲ ὑφος ἔξ δακτύλων καὶ παριστᾷ τὸν Ἡράκλεα φέροντα λεοντῆν εἰς τοὺς ώμους καὶ τὸ ρόπαλον εἰς τὴν χειρα, ὡς συνήθως εἰκονίζεται ὁ μυθικὸς ἥρως. Τὸ ἀγαλμάτιον ἀγε-καλύφθη εἰς τὸν ἀρρόν ἐνὸς χωρικοῦ, ὁ ὁποῖος, μὴ δυνάμενος νὰ τὸ πωλήσῃ, τὸ ἔκρυψεν ἐκ νέου.